

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ”

2140 Ботевград, ул. “Д-р Адриян Атанасов” №8, тел:0723/66 902

e-mail:ou_kiril_metodii@abv.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:.....

ДАНИЕЛА НИКОЛОВА

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ОУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”, БОТЕВГРАД

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 12.09.2019 г. – Протокол№11

Въведение

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ОУ”Св.Св. Кирил и Методий” гр.Ботевград за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ✓ СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013 – 2020)
- ✓ ПЛАН ЗА 2017- 2018 Г. ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА (2013- 2020)
- ✓ СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 – 2020)
- ✓ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЧЕНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 – 2020)
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА (2014 – 2020)
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 ГОДИНА
- ✓ РАМКОВА ПРОГРАМА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО /2010 – 2020 Г./
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ /2012 – 2020 Г./;
- ✓ ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА „ДЕСЕТИЛЕНИЕ НА РОМСКОТО ВКЛЮЧВАНЕ /2005 – 2015 Г./;
- ✓ КОНВЕНЦИЯТА ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО;
- ✓ ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ;
- ✓ НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;
- ✓ ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА,
- ✓ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ ДО 2020 Г.
- ✓ ОБЛАСТНИ И ОБЩИНСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ.

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020), преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилия им за справяне с това явление.

Настоящата Програма има три основни направления:

1. **Превенция на преждевременното напускане на училище в ОУ”Св.Св. Кирил и Методий” гр.Ботевград** чрез:
 - ✓ анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;
 - ✓ идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях;
 - ✓ планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.
2. **Интервенция** срещу преждевременното напускане на училище чрез:
 - ✓ повишаване участието и ангажираността на родителите;
 - ✓ утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество;
 - ✓ кариерно ориентиране и консултиране.
3. **Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище**
 - ✓ създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я;
 - ✓ популяризиране на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища, регионални и местни центрове;
 - ✓ кариерното ориентиране и консултиране съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен;
 - ✓ обучението по предприемачество.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1. Икономически причини
2. Социални причини;
3. Образователни причини;
4. Етнокултурни причини;
5. Институционални причини;
6. Причини, свързани със здравния статус;

Социално-икономически причини:

- ✓ *Лошото качество на живот на определени социални слоеве;*
- ✓ *Ниските доходи – невъзможност за покриване на разходите (учебници, тетрадки, дрехи, храна);*
- ✓ *Поради задължение да гледа по-малкия си брат/сестра;*
- ✓ *Използване на детето, не посещаващо училище като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа.);*
- ✓ *Занижен контролът страна на родителите*
- ✓ *Поради финансов дефицит-родителят/те са в чужбина*

Образователните причини:

- ✓ *затрудненията при усвояване на учебния материал;*
- ✓ *слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да се посещава училище;*
- ✓ *наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.;*
- ✓ *липса на адекватна комуникация между училището и родителите;*

Етнокултурни причини:

- ✓ *по-ранното стъпване в брак;*
- ✓ *страх на родителите поради опасност от откраждане;*
- ✓ *по-ниска ценност на образованието;*

Психологически причини:

- ✓ *Чувство за неуспех;*
- ✓ *Отчуждение от натрупания училищен опит, неувереност в себе си;*
- ✓ *Самовъзприемане: „нямах късмет“, „не ми провървя“, усещане за ограничен контрол върху събитията;*

Институционални причини

- ✓ *Недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане училище;*
- ✓ *Недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система*

Причини свързани със здравния статус

- ✓ *Развитие на приобщаващото образование*

Анализ на училищната среда:

Основно училище “Св. Св. Кирил и Методий” гр. Ботевград е едно от училищата в България, в което няма отпаднали ученици. Ежегодният статистически задълбочен анализ на превантивните дейности, които съпътстват целогодишната работа в училище показва, че това се дължи най-вече на последователната политика на образователната институция в посока реализиране на дейности, залегнали в Стратегията ѝ за развитие, подчинени на принципите :

- **всеобхватност на дейностите** – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес
- **публичност и прозрачност на цялостната политика** - документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики,
- **обратна връзка** с институции, родители, педагогически съветник, класни ръководители, ученици и учители,
- **приемственост** – чрез съхраняване на традициите и недопускане да се забрави доброто старо, равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция.
- **идентифициране на рисковите фактори** – доклад анализи на педагогически съветник и класни ръководители.

ОУ ”Св. Св. Кирил и Методий” гр. Ботевград прилага следните мерки за превенция и интервенция:

1. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на училище.
2. Управление на информацията за преждевременно напусналите училище- екип за обхват.
3. Поставяне на ученика в АКТИВНА ПОЗИЦИЯ по отношение на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал.
4. Превръщането на училището в ПРИЯТНО И ЖЕЛАНО МЯСТО за учениците чрез използване на ИНОВАТИВНИ педагогични методи и форми за предаване, преподаване и научаване на учебни знания и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели на класни стаи и места за извънучебни занимания.
5. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение на учениците от рисковите групи и учениците със СОП.

- условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
- индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество); обща и допълнителна подкрепа;
- участие на ученика в дейности;
- други дейности, определени с правилника за дейността на институцията.
- извършване на ефективна ДИФЕРЕНЦИРАНА работа с учениците с намалена успеваемост:
- изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането;
- провеждане на анкета с тези ученици за установяване на проблема.

6. Подготовка на учениците за продължаване на образованието - ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ на учениците, завършващи основно образование, съобразно техните интереси и възможности.

7. Осъществяване оптимално ниво на вътрешна мотивация у учениците чрез ЦЕЛЕНАСОЧЕНА ОБРАЗОВАТЕЛНО-ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА, свързана с училищни и извънучилищни мероприятия и дейности;

- Извънкласни дейности за превенция на поведението при деца с риск от отпадане;
- Провеждане на дискусии с ученици по предложените от тях теми, засягащи актуален проблем;
- Възлагане на отговорни индивидуални задачи на учениците, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват;
- 8. Повишаване участието и ангажираността на родителите в училищни мероприятия;
- Организиране на творчески и спортни дейности с общ интерес;
- Тематични срещи с родителите по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и общите задължения на родителите;

9. Работа в екип за определяне на учениците от рисковите групи по класове.

Планираща и отчетна документация.

10. Организиране на Дарителска кампания

11. Добра комуникация и сътрудничество между институциите

Обяснителни бележки:

- „Преждевременно напуснали училище” се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен, и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение.
- „Отпадане от училище” е отписването от училище на ученик до 18 годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище

